

Archeolodzy na ziemi bobolickiej



|| Uczestnicy sesji popularno-naukowej: „Dziedzictwo archeologiczne ziem bobolickiej i polanowskiej: rozpoznanie, potencjał, perspektywy” w Izbie Edukacyjnej Nadleśnictwa Bobolice (Fot. R. Zapłata)



|| Fragment skupiska kurhanów w Więcemerzu (Skupisko kurhanów w okolicach miejscowości Więcemerz (Fot. M. Pawleta))

Współczesna archeologia dysponuje wieloma metodami poznawania przeszłości. W ich zakres wchodzi nie tylko metoda wykopaliskowa lecz coraz częściej szereg innych, zaawansowanych technologicznie metod, pozwalających rejestrować zabytki archeologiczne. Są to tzw. metod nieinwazyjne, które nie wymagają ingerencji i strukturę zabytkową stanowisk archeologicznych i nie prowadzą do ich niepotrzebnego niszczenia. W latach 2014-2015 tereny nadleśnictw Bobolice i Polanów zostały objęte badaniami w ramach projektu naukowego „Nieinwazyjne rozpoznanie potencjału zasobów archeologicznych rejonu Bobolic, woj. zachodniopomorskie”, realizowanego w Instytucie Prahistorii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu przez interdyscyplinarny zespół, złożony z naukowców z różnych ośrodków w Polsce. Specjaliści zastanawiali się, czy za pomocą metod nieinwazyjnych będą w stanie poszerzyć wiedzę na temat przeszłości rejonu nadleśnictwa Bobolice i Polanów. Skoncentrowano się zwłaszcza na obszarach leśnych, które podczas tradycyjnego rozpoznania ar-

cheologicznego - badań powierzchniowych, polegających na poszukiwaniu zabytków zalegających na powierzchni fragmentów naczyń ceramicznych czy dawnych narzędzi, rzadko kiedy kończą się sukcesem.

Pozytywnym rezultatem przeprowadzonych prac było rozpoznanie i zinventaryzowanie szeregu nowych stanowisk archeologicznych, znajdujących się głównie na terenach leśnych. Do najbardziej spektakularnych należy zaliczyć odkrycie kilku domniemanych cmentarzysk pradziejowych o trudnej do ustalenia chronologii, z czytelnymi na powierzchni konstrukcjami / brukami kamiennymi oraz skupisk kurhanów kamiennoziemnych, zlokalizowanych w lasach. Pochodzą one prawdopodobnie z okresu wczesnego średniowiecza, aczkolwiek niektóre z nich mogą mieć wcześniejszą chronologię i pochodzić z epoki kamienia - okresu neolitu, czyli sprzed około 6 tys. lat. Rozpoznano i zadokumentowano także system okopów oraz stanowisko ogniowego broni ciężkiej z okresu II wojny światowej, a także relikty dróg i obiektów nowożytnych,

w tym zabudowy poniemieckiej.

Prezentacji wyników badań, jak również zastosowanych w trakcie projektu nieinwazyjnych metod badawczych poświęcona została sesja popularno-naukowa pt. „Dziedzictwo archeologiczne ziem bobolickiej i polanowskiej: rozpoznanie, potencjał, perspektywy”. Odbyła się ona 28 października 2015 r., w Izbie Edukacyjnej przy Nadleśnictwie w Bobolicach. Jej organizatorami byli pracownicy Instytutu Prahistorii im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, we współpracy z Towarzystwem Ekologiczno-Kulturalnym w Bobolicach oraz Nadleśnictwem w Bobolicach, przy patronacie Nadleśnictwa w Polanowie, Burmistrza Bobolic oraz Muzeum w Koszalinie.

Sesja została zorganizowana nie tylko z myślą o specjalistach (archeologach, historykach), ale również o pracownikach nadleśnictw, urzędnikach, a także przedstawicielach lokalnej społeczności i wszystkich zainteresowanych. Przybyli na nią m.in. radni Rady Miejskiej, pracownicy Nadleśnictwa w Bobolicach i Polanowie, placówek

oświatowych, ośrodka kultury, biblioteki, lokalnych stowarzyszeń i mieszkańcy Bobolic. Inicjalny cel - jakim było dotarcie z informacją do szerokiego i zróżnicowanego grona odbiorców oraz integracja różnych środowisk w działaniach na rzecz ochrony i zarządzania dziedzictwem archeologicznym - został osiągnięty, o czym świadczy zarówno liczna frekwencja, jak i pozytywny odzew.

Sesję otworzyła Burmistrz Bobolic, Pani Mieczysława Brzoza, witając organizatorów oraz przybyłych Gości. Wskazywała, iż inicjatywa w postaci sesji to niezwykle przedsięwzięcie, umożliwiające poznanie wyników badań w zakresie zastosowania przez archeologów nowoczesnych metod przy rozpoznawaniu struktur pradziejowych ziem bobolickiej oraz polanowskiej. Następnie prezentowane były wystąpienia m.in. Pana Bronisława Malinowskiego - regionalisty, a także kierownika Muzeum Regionalnego w Bobolicach, a także bezpośrednich uczestników projektu - Michała Pawlety - organizatora sesji, pracownika Instytutu Prahistorii UAM w Poznaniu, Jacka Borkowskiego - kierownika działu

archeologicznego w Muzeum w Koszalinie, Pawła Kaźmierczaka - archeologa z Muzeum w Gorzowie Wielkopolskim, dr Rafała Zapłata - adiunkta z Instytutu Nauk Historycznych na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, oraz Panią Marlenę Józefowską z Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Szczecinie, Delegatura w Koszalinie. W swoich wystąpieniach przybliżali problematykę podejmowaną w ramach realizowanego projektu badawczego „Nieinwazyjne rozpoznanie potencjału zasobów archeologicznych rejonu Bobolic” - przedstawili wyniki badań, w tym głównie z zastosowania nowoczesnych, nieinwazyjnych metod przy rozpoznawaniu struktur pradziejowych, prezentowali dokonane odkrycia terenowe, zajmowali się problematyką ochrony dziedzictwa archeologicznego regionu, jak również akcentowali możliwości rozwinięcia pod względem turystycznym potencjału zasobów dziedzictwa archeologicznego tychże ziem. Zaprezentowany też został poster z rezultatami badań, prezentowany także w budynku Urzędu Miejskiego w Bobolicach. Przygotowywana jest także książka

z badań w formie „ebooka”, która ukaże się na przełomie roku i będzie dostępna bezpłatnie.

Badania prowadzone przez archeologów na tym terenie oraz bobolicka sesja odbyły się w ramach realizowanego przez Instytut Prahistorii UAM w Poznaniu projektu naukowego „Nieinwazyjne rozpoznanie potencjału zasobów archeologicznych rejonu Bobolic, woj. zachodniopomorskie” (2014-2015), dofinansowanego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, w ramach programu *Dziedzictwo kulturowe - priorytet 5 - Ochrona zabytków archeologicznych*, koordynowanego przez Narodowy Instytut Dziedzictwa: (nr zadania 3805/14/FPK/NID; <http://archo.amu.edu.pl/bobolice/>).

Organizatorzy pragną serdecznie podziękować wszystkim przychylnym osobom, dzięki którym pomocy i wsparciu możliwe było prowadzenie badań oraz zorganizowanie sesji. Wyrażają także nadzieję na dalszą współpracę i kontynuowanie rozpoczętych inicjatyw.

MICHAŁ PAWLETA ||
INSTYTUT PRAHISTORII ||
UNIWERSYTETU IM. ADAMA ||
MICKIEWICZA W POZNANIU ||